

Col·laboració entre el grup Brioli-ICHN i la Fundació Bosc de la Marquesa de Tarragona

El grup d'estudi dels briòfits i líquens de la ICHN, d'ara endavant Brioli-ICHN, està participant en un estudi pioner al bosc de la Marquesa. Aquest estudi es va iniciar el 2024, amb una durada de 4 anys, i desenvolupa una col·laboració amb la Fundació Bosc de la Marquesa de Tarragona. L'objectiu de la recerca és estudiar els briòfits i els líquens d'aquest espai natural protegit. Aquest treball s'ha establert a través d'un protocol de col·laboració i s'emmarca dins del projecte de protecció de l'espai, que ha rebut un ajut del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica. Aquesta col·laboració ha estat possible gràcies a la consultoria ambiental Limonium, SL, que va contactar amb Brioli-ICHN per poder incloure en la proposta del projecte aquesta visió innovadora de l'estudi dels briòfits i líquens, grups biològics que de vegades no es consideren una prioritat en la recerca de la biodiversitat.

L'ajut rebut per la Fundació Bosc de la Marquesa, està inclòs en l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya (ÉSNATURA), el full de ruta en matèria de conservació de la natura fins al 2030 i el Marc d'acció prioritària (MAP), que preveu les mesures necessàries per a la conservació

de les espècies i els hàbitats d'interès comunitari que s'han d'implementar a la xarxa Natura 2000 i a la seva infraestructura verda a escala de la Unió Europea (UE), a fi d'assolir els objectius que es desprenen de la Directiva Hàbitats.

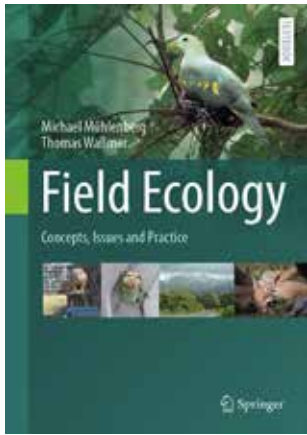
Prospecció en camp. Foto: Maria Josep Chesa

En data 18 de novembre de 2024, es va constituir la taula de governança d'aquest projecte, en la que van ser presents: el director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural, el director dels Serveis Territorials de Territori de Tarragona, el cap de secció de Biodiversitat dels Serveis Territorials de Tarragona, el regidor de Medi Ambient de l'Ajuntament de Tarragona, el president de la Fundació Bosc de la Marquesa, Limonium SL, com a coordinació del projecte, la Institució Catalana d'Història Natural i el grup Brioli-ICHN.

L'aportació de Brioli-ICHN té per objecte ampliar el cens de biodiversitat de briòfits i els líquens, així com establir estacions de seguiment per a l'avaluació dels impactes derivats de la freqüentació, de la contaminació ambiental i del canvi climàtic, utilitzant els briòfits i líquens com a indicadors.

Visita al bosc de la Marquesa per part de les autoritats que integren la Taula de governança del projecte. Foto: Maria Josep Chesa

Field Ecology. Concepts, Issues and Practice. MICHAEL MÜHLENBERG i THOMAS WASSMER, 2026. Editorial Springer. 600 pàgines.

Els investigadors principals del projecte són per al grup dels briòfits, el Dr. Miquel Jover, i per al grup dels líquens i els seus fongs liquenícoles, el Dr. Antoni Gómez-Bolea. La coordinació de l'estudi està realitzada per la Maria Josep Chesa. En l'estudi intervenen altres socis de BriòLi-ICHN, el Dr. Marc Riera, el Jaume Espuny, la Mercè Cartanyà, el Juan Ramon Teixeira, i altres col·laboradors.

Entre novembre de 2024 i març de 2026, s'han fet 8 visites al Bosc de la Marquesa, prospectant 7 localitats principals per a l'estudi dels briòfits i líquens, que han permès confeccionar els catàlegs, i l'establiment d'un total d'11 estacions de bioseguiment de la qualitat ambiental, a través de l'estudi dels briòfits i líquens: 7 estacions al savinar litoral, i 4 estacions als prats mediterranis.

Waynea stoechadiana (Abbassi Maaf & Cl. Roux) Cl. Roux & P. Clerc. Fotos: Maria Josep Chesa

En l'àmbit motiu d'estudi es troba l'espècie de líquen *Waynea stoechadiana* (Abbassi Maaf & Cl. Roux) Cl. Roux & P. Clerc, inclòs en el Catàleg de flora amenaçada de Catalunya, dins de la categoria de «vulnerable». Aquest líquen protegit es troba sobre una altra espècie *Juniperus turbinata* Guss., també inclosa en el Catàleg de flora amenaçada de Catalunya, en la mateixa categoria.

Waynea stoechadiana (Abbassi Maaf & Cl. Roux) Cl. Roux & P. Clerc, pertany a la família *Ramalinaceae*. És un líquen epífit de tipus esquamulós, amb reproducció per soredis, excepcionalment, com és el cas del bosc de la Marquesa, presenta també apotecis de color marró-grisenc. Les esquamules presenten una forma característica d'espàtula amb soralis labrifomes. Els ascis tenen 8 espores, i aquestes són hialines amb 1-2 septes, amb unes dimensions de 9-17 x 2-3,5 µm. L'ecologia d'aquesta espècie són les escorces d'arbres vells de roures, oliveres, savines, etc. L'àrea de distribució de l'espècie és mediterrània i macaronèsica.

El catàleg de briòfits aporta 29 tàxons de briòfits, dels quals 24 són molsets i 4 són hepàtiques. Pel que fa a les novetats florístiques, una de les hepàtiques, *Sphaerocarpos michelii*, no havia estat citada prèviament de la província de Tarragona. Quant als diferents hàbitats, per la seva riquesa en espècies destaquen els ambients herbacis dominats per teròfits, ja sigui pradells terofítics no nitrificats i també els pradells subnitròfils propers a edificacions o en camps de conreus. En aquests hàbitats es troben un elevat nombre d'espècies amb un cicle de vida curt, com *Acaulon triquetrum*, *Microbryum davallianum*, *M. curvicollum*, *M. rectum*, *Riccia lamellosa* i *Sphaerocarpos michelii*.

L'estudi de líquens i els seus fongs liquenícoles aporta un catàleg de 113 tàxons, alguns d'ells pendents de confirmació, dels que 61 són noves cites per al bosc de la Marquesa, 21 noves per la província de Tarragona, 14 noves per Catalunya segons el Banc de dades de biodiversitat de Catalunya, 7 noves per Espanya. Sobre *Juniperus turbinata* es

Treballs de prospecció de briòfits i líquens terrícoles al savinar litoral. Foto: Maria Josep Chesa

Estacions de seguiment a la comunitat del savinar litoral. Mapa elaboració pròpia, modificat de l'Hipermapa de la Generalitat de Catalunya

troba una espècie inclosa en el Catàleg de flora amenaçada publicat per la Generalitat de Catalunya, *Waynea stoechadiana*.

Pel que fa a la brioflora dels savinars de *Juniperus turbinata*, als sòls rics en sorres, l'espècie més comuna és *Tortella flavovirens*, i com espècies epífites es troben *Frullania dilatata* i *Orthotrichum diaphanum*.

Orthotrichum diaphanum, una molsa present als savinars del bosc de la Marçosa. Foto: Miquel Jover

Han estat proposats una sèrie d'indicadors de seguiment dels treballs, amb l'esforç continu en la reducció de la petjada de carboni de qualsevol activitat que pugui optimitzar-se, en el nostre cas, la coordinació per a reduir el número de vehicles, així com l'ús del transport públic. Aquests canvis han fet

Prospecció de camp. Foto: Maria Josep Chesa

Fossombronia caespitiformis, una espècie amb un cicle de vida anual, comuna als pradells del bosc de la Marçosa. Foto: Miquel Jover

que puguem reduir de manera significativa, la petjada de carboni per la realització d'aquest estudi. Els indicadors de seguiment ens permeten avaluar qualitativa i quantitativament el progrés i la millora contínua de l'execució d'aquest projecte de 4 anys.

El treball aporta una matriu dels riscos de les comunitats brioliquèniques del bosc de la Marçosa, així com les propostes per a minimitzar aquests riscos, on l'educació ambiental és el factor clau per aconseguir la seva conservació. ■

Activitat de ciència ciutadana realitzada el 22 de novembre de 2025, per donar a conèixer els valors del bosc de la Marçosa i sensibilitzar sobre la necessitat de la seva protecció. Foto: Maria Josep Chesa

Foto: Maria Josep Chesa

Ramalina lacera, un líquen epífit present als savinars del bosc de la Marçosa.

Foto: Miquel Jover

Frullania dilatata, una hepàtica present als savinars del bosc de la Marçosa.

Sortides naturalistes guiades

Nosaltres, els animals del camp. Com vivim? RAPHAËL SANÉ, 2026. Editorial Cossetània. 120 pàgines.

Sortida a Vallhonestà i el Ginebral. El dissabte 7 de març, l'endemà d'un dia plujós i en temporada de pluges, hi hagué la sortida matinal a Vallhonestà (Sant Vicenç de Castellet, el Bages) i al Ginebral (Rellinars, el Vallès Occidental), una àrea agrest i enlairada proposada per a una futura ampliació del parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. El dia ennuvolat va aguantar sense més pluja, però esborrà de l'horitzó la silueta de Montserrat. Aquell dia, l'aigua baixava arreu en aquest territori tingut per massa eixut.

L'objectiu de la sortida fou conèixer aquest territori actualment força despoblat malgrat ser proper a Manresa, i enllaçar en una caminada circular indrets patrimonials, miradors destacats i llocs d'interès geològic. Vegeu l'itinerari a [wikiloc](#).

Sant Pere de Vallhonestà

La caminada començà al pont on la pista que puja cap a Vallhonestà creua la riera de Rubió per primer cop, a tocar d'on queda el tronc mort del Roure Gros del Rubió. El Roure Gros va sobreviure l'incendi forestal del 1985, però no maltempsades posteriors ni la llarga sequera des d'inicis del 2021 fins a inicis del 2024.

Vam pujar a l'ermiteja de Sant Pere de Vallhonestà per un sender poc concorregut que arranca de la pista un centenar de metres enllà del roure, i que a trams disposa d'un magnífic paviment natural. Des de fa dècades, gent del Centre Excursionista de Sant Vicenç de Castellet mantenen desinteressadament l'ermiteja de Sant Pere coneguda pel seu campanar d'espada, la casa annexa

Manual para la identificación acústica de los quirópteros ibéricos. JAVIER GAECIA-OLIVA, 2026. Editorial Tundra. 296 pàgines.

Examinant la terra continguda a les esquerdes del carst de la calcària de la pedrera antiga de Can Forn

de Can Campaner que havia estat la rectoria, i l'enjardinament de l'entorn.

Xaragall de Can Forn

La següent parada va ser al **xaragall de Can Forn**, una àrea erosionada sobre un substrat de margues blaves poc consistents, resultants de la sedimentació marina durant l'Eocè. El xaragall de Can Forn és una rèplica de les més conegudes **Muntanyes Russes**, també al terme municipal de Sant Vicenç de Castellet però situades a l'altra riba del Llobregat.

Ben a prop hi ha l'antiga **pedrera de Can Forn** que, amb mitjans artesanals, explotà un estrat potent de biocalcarenita nummulítica deixant un relleu esglaonat. A les esquerdes càrstiques d'aquest estrat s'acumula una terra vermella i argilosa, arrossegada i a la vegada rentada per la circulació d'aigua fins a deixar-la totalment descarbonatada malgrat estar compresa en una roca de natura calcària.

Immediatament després, a la dreta de la pista, hi ha la gran i moderna **pedrera El Roure**, propietat de Canteras del Llobregat SA, actualment aturada però sense restaurar. A base d'explosions, la pedrera obrí un esvoranc enorme al vessant de Puigsoler que s'estén en una superfície de 8,68 ha i un tall vertical de 30 metres. Què ho fa que tan sovint les empreses mineres i extractives negligixin la seva obligació de restauració, un cop acabada l'explotació?

Amb tanta pedra solta i roca esberlada s'observen fòssils marins, entre ells els foraminífers *Nummulites* i *Discocyclina* i mol·luscs bivalves dels gèneres *Cardita* i *Chlamys*.

La llarga pujada fins al mas del Ginebral mostra un extens espai natural, deshabit i cobert de bosc baix que, d'una banda, continua enllà pels sots i les carenes de l'Obac fins a la serra estesa des del Montcau fins a la Mola i Castellsapera que tanca l'horitzó a l'est, i de l'altra baixa fins a la vall del Llobregat a l'oest. Molt abans d'arribar a l'altura del Ginebral, la roca canvia a conglomerat i s'acaben els fòssils. A la Catalunya Central, el nom popular ginebre s'aplica sense distinció al **ginebre (*Juniperus communis*)** pròpiament dit i al **càdec (*J. oxycedrus*)**; l'abundància de càdecs en

(Continua)

Foradada del Ginebral

aquesta àrea, amb exemplars grans i vells, ha de ser l'origen del topònim del Ginebral que designa la serra i el gran mas antic i deshabitat que comença a enrunar-se.

Enfilant-se per un viarany estret, es pot pujar a contemplar la **Foradada del Ginebral**, situada en una vora estreta de la carena. La Foradada del Ginebral és l'afortunat resultat de l'erosió que ha avançat més per la capa de conglomerat més argilosa situada per sota que no pas per la capa més cimentada i compacta situada a sobre.

En arribar a coll de Gipó es troba el Camí Ral (o reial) de Manresa a Terrassa que, malgrat tenir una amplada que el fa apte només per ferradura, no pas per carros, fou una via de comunicació principal entre els segles XIV i XIX. Aquest Camí Ral encara es pot continuar sense dificultat des del Pont de Vilomara fins a la Barata (Matadepera), i a trams conserva l'empedrat original.

Sant Jaume de Vallhonestà és un gran hostal del Camí Ral situat al bell mig de la carena amb vistes cap als dos vessants: a l'est amb el Farell en primer terme i el Montcau enllà, i a l'oest amb Vallhonestà i Montserrat. Lamentablement, l'estat de l'edifici és ruïnós a conseqüència del vandalisme i de la deixadesa dels darrers decennis. Hi destaquen les

quadres de la planta baixa; l'hostal de Sant Jaume estava preparat per acollir tant a les persones com als animals.

La baixada pel sender GR-4 cap a la vall ens conduí primer per un bosc jove refet després de l'incendi del 1985, i després pel llogaret de Vallhonestà on pobladors tossuts aguanten masos tradicionals i parcel·les de conreu de secà dedicades sobretot a oliveres.

La sortida deixà molt bones sensacions perquè mostrà un espai natural de bones vistes, ple d'història i de mèrits sobretot en el seu aspecte geològic, i a la vegada ens transportà a un temps no tan llunyà quan viatjar significava emprendre un camí incert a peu o a llong de cavall, mula o ase, sota les inclemències del temps i de l'orografia. ■

El grup de la ICHN-Bages a Sant Jaume de Vallhonestà

El fong *Gymnosporangium confusum* en un càdec del Ginebral.

L'estany de l'Estany ha renascut

Aquest mes de març del 2026, després d'una temporada inusual de pluges abundoses, l'antic estany que dona nom a la població de l'Estany (el Moianès) ha

renascut. Com per art d'encanteri, el paisatge antic de la contrada ha tornat, almenys per uns dies. Els ànecs collverd i els bernats pescaires se l'han fet ja seu, com si la dessecació des del segle XVIII hagués estat un parèntesi de quatre dies.

Per tal de recuperar l'estany de manera més permanent caldria poc més que apujar i regular a conveniència l'altura de la zona de sortida d'aigua de l'estany a través de

l'antiga mina de 425 metres de longitud que desguassa a la riera dita precisament de l'Estany. El resultat seria un estany

extens i de poca fondària, present en temporades plujoses i gairebé eixut en temps de secada, d'unes característiques similars a les del Clot d'Espolla. La recuperació de l'estany eixamplaria l'hàbitat aquàtic escàs a

la Catalunya Central, seria un al·licient de paisatge al Moianès i reforçaria la identitat de la població de l'Estany. ■

L'estany reviscut a l'Estany, el dia 06.03.2026. Foto: Isabel Casas

Bioblitz al parc fluvial del Cardener, a Manresa, el 25 d'abril

El dissabte 25 d'abril de 9 a 14 h, al parc fluvial del Cardener, a Manresa, i amb trobada sota el Pont Nou, el **Parc de la Séquia** i la delegació del Bages de la ICHN preparem un bioblitz per investigar en la biodiversitat de l'entorn fluvial més urbà i per aprendre, de la mà d'experts en cadascun dels grups d'organismes vius, tècniques d'observació i d'identificació d'espècies. La taula detalla els 7 tallers programats i les persones que els conduiran.

Els tallers es repetiran en franges horàries. Cada participant podrà apuntar-se i assistir a un màxim de 3 tallers naturalistes durant el matí de recerca biològica vora o dins del riu a Manresa. ■

Taller naturalista	Responsable(s)
Plantes superiors	Florenci Vallès
	Jordi Badia
Mol·luscs	Àlex Pérez Ferrer
Macro-invertebrats aquàtics	Roger Argelich
Insectes	Xavier Adot
	Sergi Fernández
Papallones	Quim Muñoz
Peixos	Dolors Vinyoles
	Oriol Cano
Ocells	Ramon Solà

Delegació de la Garrotxa i el Ripollès

Sortida «Mines i molins de les riberes del Ter»

Diumenge passat va tenir lloc la sortida «Mines i molins de les riberes del Ter», que va recórrer un tram vora el riu Ter entre Sant Pau de Segúries i Camprodon acompanyats de Raül Carmona, geòleg i fotògraf local.

Hi van participar 31 persones, amb moltes ganes de descobrir el patrimoni natural i històric del nostre territori. L'activitat forma part del projecte *Investiguem i conservem localment les riberes del Ter dins la Xarxa Natura 2000*, liderat per la Delegació Garrotxa-Ripollès de la ICHN. Durant la jornada, vam aprendre com s'extreia el

també a la participació activa dels assistents. Gràcies a totes les persones participants! Ens retrobem ben aviat a la pròxima sortida! ■

carbur i per a què s'utilitzava, com funcionaven els molins fariners del Mariner i del Sitjar, i com el riu Ter ha modelat la vall i transformat el paisatge al llarg del temps.

Una experiència molt enriquidora per a tothom, gràcies

Resum activitats de la delegació de Terres de Ponent 2025

Sortida a Mas de Melons (les Garrigues), 5 d'abril de 2025. La delegació va iniciar l'any 2025 els seus passos amb una primera sortida a la Reserva Natural Parcial de Mas de Melons, a la comarca de les Garrigues. La jornada va comptar amb l'assistència d'una trentena de persones i amb la participació d'un bon nombre d'especialistes (edafòlegs, botànics, ornitòlegs, agrònoms...). També van participar a la sortida veïns de Castellans i d'altres poblacions properes.

La caminada de 6 km es va iniciar a l'edifici del Mas de Melons, des d'on es va seguir en direcció cap al Mas de Matxerri. En aquest punt es va donar a conèixer l'activitat que desenvolupa el pastor del ramat d'ovelles que pastura la reserva. La pastura extensiva és una eina de gestió per al manteniment de zones obertes. A prop d'aquesta parada es van poder comparar algunes modificacions de les actuals pràctiques agràries, entre les espones de pedra seca i les noves finques en cereal que a causa dels forts pendents presents xaragalls importants. Edafòlegs i agrònoms van posar en relleu que aquests fenòmens d'erosió superficial que afecten de forma significativa a la qualitat del sòl agrari.

En les diverses parades del recorregut, també es van fer alguns apunts respecte de l'interès ornitològic de la reserva. També

es va fer un repàs per part dels botànics assistents, a algunes curiositats de la flora de les Garrigues. Aquesta zona conté algunes espècies vegetals de caràcter mediterrani que desapareixen més cap a l'interior. La gran diversitat en la composició florística de les brolles i màquies de l'interior van ser presents en totes les zones no cultivades del mosaic agroforestal de la reserva.

Per acabar, es va finalitzar la sortida en un punt proper al poble de Castellserà on es van visitar algunes de les grans transformacions agroindustrials que estan canviant el paisatge de la comarca. Els antics cultius d'olivera de secà en espones de pedra seca, s'estan substituint per cultiu intensiu d'olivera amb reg de goter, en grans extensions i pendents pronunciats. ■

Sterna, la revista, número 36. Desembre de 2025 – març de 2026. 46 pàgines.

Sortida al camí del Feisà (la Ribagorça). El 17 de maig de 2025 un grup de set participants vam recórrer una ruta circular realment espectacular: el camí de Feisà, a la Ribagorça aragonesa. Vam iniciar l'itinerari al poble de Xiriveta, on primer vam visitar la seva església romànica abans d'emprendre el camí cap a la font. Des d'allí vam continuar fins a l'ermita romànica de la Mare de Déu del Congost, amb magnífiques vistes al congost de Mont-rebei.

A partir d'aquest punt comença pròpiament el camí de Feisà, un traçat aeri i ben equipat, que transcorre entre restes d'un antic poblat i un barranc que en aquesta època baixava amb força aigua. L'itinerari continua cap a la Torre de Xiriveta, passa pel mas i retorna finalment al punt de sortida. La jornada, assolellada i molt agradable, ens va permetre gaudir plenament del paisatge prepirinenc, així com observar elements de geologia (inclosos alguns fòssils), flora i rastres de fauna.

Llistat d'espècies observades durant la jornada:

Ortopters:

- *Gryllus* cf. *campestris*
- *Omocestus raymondi*
- *Acrotylus fischeri*
- *Platycleis* sp.
- *Acrotylus fischeri* (ja plenament adultes)

- *Omocestus raymondi* (ja plenament adultes)

Papallones:

- Presència remarcable de l'aurora groga (*Colias crocea*) sobre *Biscutella florida*.

Flora:

- *Linum campanulatum*
- *Thymelaea sanamunda*
- *Orlaya grandiflora*
- *Arenaria grandiflora* subsp. *grandiflora* (observada a només 500–600 m!)
- *Polygala nicaeensis* subsp. *gerundensis*, molt abundant al llarg del recorregut
- *Epipactis helleborine* (possiblement subsp. *tremolsii*), amb les inflorescències encara en creixement. ■

Tiburones. CLAUDIO BARRÍA i ANA COLMENERO, 2025. Editorial Los Libros de la Catarata. 144 pàgines.

Sortida a Bellguarda (les Garrigues), 13 de setembre de 2025. Es van organitzar dues activitats de prospecció d'ortòpters, a la comarca de les Garrigues. Aquestes es van emmarcar en el programa del Dia del Grills i Saltamartins, coordinat pel grup Antaxius-ICHN. Actualment, la comarca de les Garrigues, és un dels territoris catalans amb menys dades publicades sobre aquest grup d'insectes, possiblement per una baixa prospecció. Així, doncs, es decidí posar el focus en el sector sud, i de més elevació de la comarca, amb força diversitat d'hàbitats per estudiar.

Per començar la jornada, es va organitzar una excursió matinal de prospecció, al municipi de Bellguarda, al sud-oest garriguenc. Tot i que l'activitat no va tenir èxit d'inscripcions, en Daniel Espejo, guia de l'activitat, va prospectar diversos hàbitats d'alguns racons del Serrall de les Rotes (brolles de romaní, pinedes de pi blanc, camps d'oliveres amb reg de suport, i vegetació ruderal); i al rodal del nucli urbà: vegetació ruderal. El resultat va ser l'observació de fins a deu espècies d'ortòpters diferents, repartides entre els quadrants UTM (10x10 km): 31TCF08, i CF07, i CF17, on fins al moment no havien sigut citades per bases de dades naturalistes, ni obres bibliogràfiques catalanes de referència.

La segona part de la jornada, a la tarda, va consistir en una excursió divulgativa, per a tots els públics, coorganitzada amb Espais Naturals de Ponent. Aquest cop sí, un grupet de catorze participants, es varen citar a la Pobra de Cérvoles, al sud-est garriguenc, per introduir-se en la biologia i ecologia dels ortòpters, tot explorant l'espai natural protegit de la Serra de la Llena. De la mà de Daniel Espejo, i Enric Morera, nens i adults van prospectar els diferents hàbitats del camí entre el poble i l'antic castell: vegetació

ruderal, bardisses, llistonar, carrascar, vinya. D'una activitat d'educació ambiental com aquesta, va resultar l'observació de dotze espècies d'ortòpters, al quadrant UTM (10x10 km): 31TCF28, set de les quals no havien sigut citades al quadrant.

Reservar un dia a l'any per organitzar activitats entorn d'un grup biològic, com és el Dia dels Grills i Saltamartins, és una bona iniciativa. Si, a més a més, focalitzem l'atenció en territoris geogràfics amb poca informació sobre la seva biodiversitat d'insectes, com és la comarca de les Garrigues, representa una activitat altament eficient. Podem, doncs, estar satisfets, del resultat de la jornada d'enguany. D'un total de 14 espècies d'ortòpters observades, 9 d'elles són citacions noves al conjunt de localitats prospectades en aquesta ocasió.

Esperem, doncs, que en pròximes edicions, tinguem més èxit de participació, per gaudir d'una activitat altament satisfactòria en termes naturalístics a les Terres de Ponent.

Llista d'espècies observades durant la jornada:

	Bellguarda			La Pobra de Cérvoles
	31 T CF08	31 T CF07	31 T CF17	31 T CF28
1 <i>Chorthippus jacobsi</i>	x		x	x
2 <i>Omocestus raymondi</i>	x			
3 <i>Acrotylus insubricus</i>	x			x
4 <i>Calliptamus barbarus</i>	x			x
5 <i>Euchorthippus chopardii</i>	x			x
6 <i>Oedipoda caerulea</i>	x	x		x
7 <i>Sphingonotus caeruleus</i>	x		x	x
8 <i>Parasteropleurus perezii</i>	x			
9 <i>Locusta migratoria</i>			x	x
10 <i>Decticus albifrons</i>			x	x
11 <i>Eumodicogryllus bordigalensis</i>				x
12 <i>Dociopterus jacobsi</i>				x
13 <i>Oecanthus pellucens</i>				x
14 <i>Tettigonia viridissima</i>				x

Delegació del Pirineu - Prepirineu

Estudi sobre la becada

La becada (*Scolopax rusticola*) és un ocell migrador i hivernant especialment comú a

la Catalunya humida. Espècie poc coneguda al nostre territori, la Delegació Pirineus-Pre-

(Continua)

pirineus va endegar un estudi de camp per detectar la seva presència a les comarques de l'Alt Urgell i Cerdanya.

Per això, es va mostrejar –amb gravadores– un total de 47 localitats, comprenent tota mena d'hàbitats (rang altitudinal: 434 - 1.442 msnm), en el període que va del 28 de novembre de 2025 al 10 de març de 2026, amb 61 sessions. D'un total de 6.982

gravacions fetes, únicament en 2.091 es va detectar positivament l'espècie. La becada, per hivernar, sol buscar zones boscoses prop de rius i embassaments que permetin la presència de sòls humits, i es concentra sobretot sota del 1.100 msnm.

Aquestes dades permetran millorar en la gestió de l'hàbitat per aquesta espècie. ■

Delegació de la Serralada Litoral Central

Seminari 2026 «Els codis de la vida: històries entorn dels gens»

Del 7 al 30 d'abril de 2026 tindrà lloc el seminari «Els codis de la vida: històries entorn dels gens». Des que Gregor Mendel va establir les bases de la genètica, a mitjan segle XIX, la disciplina ha avançat de manera formidable. Avui dia, podem fer servir la genètica per entendre quines espècies ens envolten i com funcionen, per establir relacions de parentiu, i fins i tot per curar malalties que, fins no fa gaire, no tenien remei. Durant aquest seminari entendrem l'evolució de l'arbre de la vida, explorarem els darrers avenços que ha fet la genètica en

campus com la biodiversitat, i entendrem com pot ser útil per a la conservació d'espècies emblemàtiques.

Les nou conferències tindran lloc, de 19.30 a 21 h, a Ca l'Arenas (carrer d'Argentona, 64; Mataró). L'organització del seminari és a càrrec del Servei de Cultura de l'Ajuntament de Mataró i la Delegació de la Serralada Litoral Central de la Institució Catalana d'Història Natural. La participació és gratuïta, però cal inscripció prèvia mitjançant el [web de la Delegació](#). ■

PROGRAMA

Dimarts 7 d'abril
«Grans reptes de la genètica al segle XXI», a càrrec de Florenci Serras de la Universitat de Barcelona.

Dimecres 8 d'abril
«L'arbre de la vida: un viatge al passat a través dels gens», a càrrec de Joan Garcia-Porta de la Universidad Complutense de Madrid.

Dimarts 14 d'abril
«Genètica i tortugues marines quan el món canvia», a càrrec de Carlos Carreras de l'Institut de Recerca de la Biodiversitat (IRBio-UB).

Dimecres 15 d'abril
«Seqüenciar els genomes de tots els organismes? Per què?», a càrrec de Marta Riutort de l'Institut de Recerca de la Biodiversitat (IRBio-UB).

Dimarts 21 d'abril
«De l'estepa a la història: la paleogenòmica desvela la domesticació del cavall», a càrrec de Pablo Librado de l'Institut de Biologia Evolutiva, CSIC.

Dimecres 22 d'abril
«Un oceà més àcid: què ens expliquen els eriçons de mar?», a càrrec de Robert Fernández Vilert de l'Institut de Recerca de la Biodiversitat (IRBio-UB).

Dimarts 28 d'abril
«De la morfologia a l'ADN, o com les eines moleculars poden contribuir al coneixement de la biodiversitat», a càrrec de Daniel Martín del Centre d'Estudis Avançats de Blanes, CSIC.

Dimecres 29 d'abril
«L'estabilitat de l'hàbitat aquàtic com a generador de la variabilitat genètica en insectes», a càrrec de Cesc Múrria de l'Institut de Recerca de la Biodiversitat (IRBio-UB).

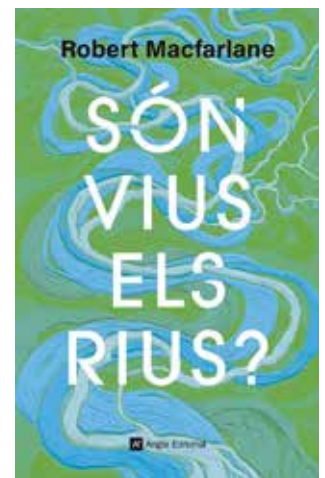
Dijous 30 d'abril
«Genomes, metagenomes i anàlisi ecoinformàtica: una aproximació a l'estudi de comunitats microbianes», a càrrec de Xavier Triadó del Centre d'Estudis Avançats de Blanes, CSIC.

Les fonts sota vigilància. Programa de seguiment de fonts a llarg termini

En el context del clima mediterrani les fonts esdevenen hàbitats de mida reduïda que es poden considerar petites illes on l'aigua hi és generalment present, però situades en un entorn molt més sec. Això fa que s'hi desenvolupin unes comunitats molt característiques que no podrien subsistir sense l'esmentada presència de l'aigua.

Les fonts, a més, han tingut molta rellevància cultural, i han estat lloc de trobada alhora que han servit com a punts d'abastament d'aigua, un fet que perdura avui dia.

Enmig de l'actual escenari de canvi global, les fonts corren un greu perill de patir períodes cada cop més llargs de manca d'aigua

Són vius els rius? ROBERT MACFARLANE, 2026. Editorial Angle 464 pàgines.

o fins i tot d'assecar-se definitivament. Això podria comportar, en un primer estadi, una simplificació de les comunitats, i finalment la pèrdua irremediable de la particular fauna i flora que hi habita (Fernández-Martínez *et al.*, 2024).

Per tal d'augmentar el coneixement sobre aquests ecosistemes, la Delegació de la Serralada Litoral Central de la ICHN va iniciar el 2013 el **Projecte Fonts** que durant els darrers 10 anys ha estat estudiant nombrosos aspectes de les relacions entre les característiques fisicoquímiques de les aigües i els briòfits (molses i hepàtiques) que són un dels principals protagonistes dels ecosistemes fontinals.

La sequera persistent dels darrers 3 anys (2021-2023) ja ha posat en evidència una problemàtica greu, i recentment s'ha constatat una pèrdua dramàtica de cabal del 91,9% del global a 31 fonts estudiades ara fa deu anys, el 45 % de les quals ara roman seca (Corbera *et al.*, 2023). Amb l'objectiu d'avaluar

els possibles canvis que pateixen les fonts i la composició fisicoquímica de les seves aigües, així com la densitat i diversitat dels organismes que les habiten, l'any 2023 es va iniciar un programa de seguiment a llarg termini de 32 fonts de tipologies diferents i distribuïdes en un gradient latitudinal que va des de la Serralada Litoral fins al Pirineu.

Les dades obtingudes durant l'any 2023 van servir de base per al seguiment en els anys futurs. L'objectiu és repetir el mateix mostreig seguint el mateix protocol un cop cada any. Això permet establir els canvis que es produeixen a mitjà i llarg termini i testar si aquests tenen relació amb els canvis ambientals que es vagin succeint.

El primer any d'aquest estudi va rebre el suport econòmic de la Secció de Ciència i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans. A partir de 2024, el projecte de seguiment de fonts (ecoFonts) rep finançament del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i disposa de **web pròpia**. ■

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

L'home que xiuxiuejava als bolets

El 7 de febrer passat es va celebrar a Brunyola (la Selva), la sessió núm. 98 de la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura (SCFN) preparada conjuntament amb l'entitat germana MontPhoto, que organitza el concurs de fotografia de natura internacional més reconegut i prestigiós dels que es fan al país. Cada octubre fa un festival a Lloret de Mar, on ens reunim fotògrafs de muntanya i natura d'arreu del món, com va explicar el seu president, Paco Membrives, qui va afegir que estàvem a la tercera trobada de la recentment creada Comunitat Montphoto, que reuneix a tots els seguidors que volen donar suport al concurs de manera especial i que no para de créixer.

Després de l'assemblea d'aquesta comunitat, Alex Alonso va impartir la conferència «Fotografia micològica». L'Alex és un bon micòleg que coneix les espècies de Cata-

lunya i un fotògraf especialista en macro de camp, sobretot de bolets. Però no només és això: no solament controla perfectament la tècnica, sinó que és un virtuós de la fotografia. Sap jugar de tal manera amb els punts de vista, amb la profunditat de camp i amb la llum, que aconsegueix imatges que inclouen bolets, sí, però sempre estan rodejats d'un entorn especial, creant un ambient màgic. Per això m'atreveixo a dir que és «l'home que xiuxiuejava als bolets».

No cal dir que tota la conferència va anar acompanyada d'excel·lents imatges que van embadalir tothom. Després es va obrir un interessant col·loqui entre tots els assistents. A continuació vàrem fer el vermut i la calçotada de germanor, a la qual assistiren un centenar de persones entre socis i acompanyants, constituint un nou rècord de participació. ■

Àlex Alonso impartint la conferència. Foto: Albert Masó

Grup d'assistents a la jornada. Foto: Jordi Triadó

Roques i baumes viscudes

El 25 de febrer passat, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans es va fer la presentació d'aquest llibre del company Ernest Costa, un dels més grans geògrafs, fotògrafs i escriptors catalans del segle XX-XXI, i membre honorari de la nostra ICHN. Primer l'editor Angel Madrià (Ed. Gavarres) va projectar un seguit d'imatges que surten en el llibre i que l'autor anava comentant.

A continuació va intervenir Albert Masó per fer una breu ressenya de l'obra i una extensa glossa de l'Ernest, explicant els seus orígens excursionistes, els reconeixements que ha tingut, els viatges que ha fet, el procediment d'estudi del terreny que ha emprat durant tota la seva vida i la divulgació que ha fet a través de conferències, revistes, ràdios, TV i, evidentment, llibres com aquest.

L'Albert va fer èmfasi en la peculiar manera que tenia l'Ernest de realitzar els estudis del terreny i que consisteixen a:

1. Explorar els indrets més desconeguts, ja que lògicament és on es fan les descobertes més valuoses.
2. Prendre nota amb llibretes de camp de tots els topònims i denominacions possibles, inclòs el seu origen i el seu significat. Ocupen una bona part de casa seva, oi Anna?
3. Esbrinar les activitats del teixit humà que ocupa aquests llocs, sobretot les relacionades amb la natura.
4. Investigar especialment les feines que tendeixen a desaparèixer, com ara els pastors, pagesos, carboners, nevaters, traginers, etc.
5. Parlar preferentment amb els protagonistes més antics que queden perquè la memòria oral és fràgil i cal registrar-la abans que no es perdi irremissiblement.

Ernest Costa dedicant un exemplar del llibre. Foto: Albert Masó

6. Captar imatges del relleu físic, del paisatge, dels arbres, de les activitats, dels personatges... i tot el que pugui ser d'interès per a preservar-ho per a la posteritat i així vèncer l'oblit.

7. Finalment, divulgar ordenadament tot el material i tota la informació recollida per tal que comprenquem una mica millor com és el país, el nostre país, i com s'hi ha viscut.

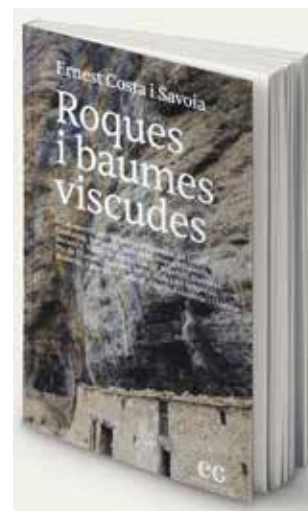
Després, l'Ernest va explicar en què consistia el seu llibre, fent que tothom descobreixi aspectes desconeguts de Catalunya. Va indicar que moltes de les baumes i altres indrets que ell ha conegut i documentat avui són ruïnes desgavellades. Així mateix, moltes de les expressions recollides al vol de la gent dels rodals ja s'han extingit. Tot plegat dona més valor

al llibre perquè aquesta riquesa paisatgística no es perdi. Per tant, l'immens treball que ha fet l'Ernest ha resultat ser molt necessari i el llibre esdevé un llegat de pedra i memòria.

La sala estava plena de gom a gom i, en el col·loqui final, el públic va fer moltes preguntes. Acabarem aquesta ressenya amb el que l'Albert va dir com a cloenda: com n'era d'encertat el que el Dr. Ramon Folch va dir sobre l'Ernest, en el sentit que era «El notari del nostre territori». ■

Angel Madrià, Ernest Costa i Albert Masó, durant la presentació (Foto: Elizabeth Gallo)

Roques i baumes viscudes.
ERNEST COSTA I SAVOIA,
2025. Editorial Gavarres.
Pàgines: 328.

Activitats amb altres entitats

XVI Olimpíada de Biologia de Catalunya (XVI OBC 2026)

Un any més, el setzè consecutiu, durant el mes de febrer s'han celebrat les proves de l'Olimpíada de Biologia de Catalunya (OBC) i la ICHN hi ha participat. L'objectiu de l'OBC és incentivar l'interès dels estudiants de batxillerat en l'estudi de la biologia i reconèixer públicament el seu esforç i el del professorat que els engresca i prepara.

El dissabte 7 de febrer, 221 estudiants de segon de batxillerat de 62 centres educatius de Catalunya varen fer la prova teòrica,

simultàniament a les 5 subseus territorials: UAB, UdG, UdL, URV i UVic-UCC.

Els 20 estudiants que obtingueren les millors puntuacions varen fer la prova pràctica a la Facultat de Biociències de la UAB el dilluns 16 de febrer. I les puntuacions del conjunt de proves realitzades va determinar els 14 estudiants que rebrien medalla de bronze, els 3 que serien distingits amb medalla de plata i els 3 premiats amb medalla d'or. Podeu consultar tots els resultats al [web de l'OBC](#).

(Continua)

Guia curiosa de les plantes. ANN TRENEMAN, 2026. Editorial Cossetània. 224 pàgines.

L'acte solemne de lliurament de medalles va tenir lloc a la Sala Prat de la Riba de l'IEC el divendres 20 de febrer a les 6 de la tarda, en sessió mixta, alhora presencial i retransmesa per zoom.

Els 6 més ben classificats, citats en ordre decreixent de les puntuacions aconseguides, són: Clàudia Moruno de la Cruz (Escola Goar, Viladecans), Héctor Varona González (Institut Jaume Vicens Vives, Girona), Yuxiang Chen (Institut Pere Alsius i Torrent, Banyoles), Pau Alfaro González (Institut Guindàvols, Lleida), Miguel Rodríguez García (Fundació CIC Escola de Batxillerats, Barcelona) i Manel Cortés García (La Salle Tarragona, Tarragona).

Els 14 estudiants que han aconseguit medalla de bronze, en aquest cas citats per ordre alfabètic, són: Bruna Basas Jaumandreu (La Salle Manresa, Manresa), Adrià Bru Roselló (Institució Tarragona, Constantí), Sandra Calleja Fernández (Institut Sant Quirze del Vallès, Sant Quirze del Vallès), Ziyad El Hadig Rchini (Institut Ramon Muntaner, Figueres), Galen Elvis Gibson Kerek (Institut Frederic Martí Carreras, Palafrugell), Mireia Llorens i Cabarrocas (Institut Jaume Vicens Vives, Girona), Alejandro López Varela (Stucom, Barcelona), Martí Moseguí Cadena (Institut Antoni de Martí i Franquès, Tarragona), Andrea Gema Osorio Ortega (Escola Goar, Viladecans), Àngela Proc Burgarolas (Escola Pia de Caldes de Montbui, Caldes de Montbui), Alan Sabadell Garcia (Institut Jaume Almera, Vilassar de Dalt), Camila

Simonsohn Husid (Aula Escola Europea, Barcelona), Clàudia Taufiq Bonvehí (Institut Guillem Catà, Manresa) i Júlia Vila Rodríguez (Escola Montagut, Vilafranca del Penedès).

Els 4 estudiants amb les millors puntuacions varen participar, convidats per l'organització de l'OBC, junt amb els finalistes de les altres 16 comunitats autònomes i les 2 ciutats autònomes, a la XXI Olimpíada Espanyola de Biologia (XXI OEB) que enguany s'ha fet a la Universitat de Cantàbria (Santander) del 12 al 15 de març de 2026. En aquesta nova prova l'estudiant Pau Alfaro González (Institut Guindàvols, Lleida) va aconseguir una medalla de plata i això li suposa participar en la XIX Olimpíada Iberoamericana de Biologia (OIAB 2026), del 30 d'agost al 5 de setembre, a l'Escola superior Instituto Butantan, a Sao Paulo, Brasil. Li desitgem molta sort i encerts!

Des de la ICHN felicitem no només als estudiants distingits amb medalla sinó a tots els que han participat en la XVI OBC, pel seu interès en una matèria tan interessant i fonamental com és la biologia. I fem arribar també la nostra felicitació i agraïment a totes les persones (professorat, família, amists) que han contribuït a desenvolupar l'interès d'aquests joves per la biologia. Recordeu que si el vostre interès s'escau dins l'àmbit de la història natural (botànica, ecologia, geologia, zoologia), comteu amb la ICHN per a mantenir-vos al dia i participar en el reguitzell d'activitats que desenvolupem. ■

Estudiants de la XVI OBC distingits amb medalla, a la seu de l'IEC, el 20 de febrer de 2026

FestiNAT 2026

El FestiNAT 2026 ja s'apropa: una jornada per connectar amb la natura! Enguany posarem el focus en projectes de conservació d'espècies amenaçades de Catalunya. Al llarg del dia podràs descobrir-los a través de taules rodones, activitats familiars, xerrades tècniques, tallers pràctics i moltes altres activitats, pensades per apropar-te a la fauna, la flora i als reptes ambientals del nostre territori.

T'esperen més de 40 activitats el dissabte 16 de maig a Can Moragues (Riudarenes), seu de la Fundació Emys. Aviat obrirem inscripcions, però de moment... guarda't la data!

I, per acabar el dia de la millor manera possible amb música i humor, aquest any hem preparat una sorpresa per als petits naturalistes! Un concert per al públic infantil i familiar que no et pots perdre. A més, repetint la bona acollida de l'edició anterior, també gaudirem d'una vetllada de glosa naturalista amb improvisacions inspirades en el FestiNAT.

Organitzat per Fundació Emys, XCN Natura i la ICHN. Amb el patrocini de la Generalitat de Catalunya, el suport de la Diputació de Girona i la col·laboració de l'Ajuntament de Riudarenes. ■

Història d'una passió. Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord, (Santa Coloma de Gramenet)

El 24 de febrer passat el Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord, va presentar el llibre *Història d'una passió*. Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord, (Santa Coloma de Gramenet).

L'acte es va realitzar a la sala d'actes del Museu Torre Balldovina, a les 19 h, davant de més de 100 persones. ■

Història d'una passió. JOAN DEVIS i ROSER VICENTE. Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord, (Santa Coloma de Gramenet).

Tot observant la fauna

Al nostre país, cada vegada hi ha més gent que surt al camp amb la intenció d'anar a observar la fauna salvatge. Aquest llibre posa el focus principalment en com és aquesta activitat, tot explicant quin interès té, què aporta, per què té tants adeptes... i, en definitiva, mostra allò que fem —i com ho fem— els naturalistes, les anècdotes i peripècies amb què ens trobem, les sensacions i emocions que vivim...

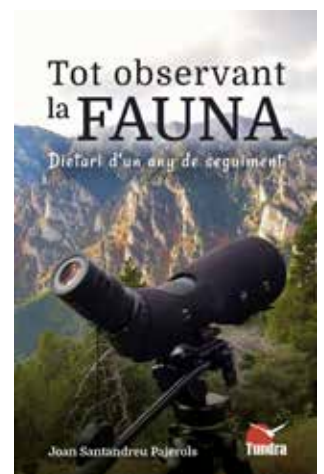
Es tracta d'una narració personal, escrita en forma de dietari al llarg d'un cycle anual de sortides de camp en l'àmbit comarcal del Berguedà, entre el març de 2023 i el març de 2024. El relat va combinant la descripció del medi natural i les observacions de la fauna vertebrada, amb les vivències, anècdotes i peripècies que van sorgint, i amb reflexions diverses sobre la ciència ciutadana, la relació entre la societat i el medi natural, la pèrdua de biodiversitat... El llibre posa en valor el patrimoni natural del Berguedà, alhora que divulga i reivindica la importància de la tasca dels biòlegs i naturalistes de la comarca, i de la ciència ciutadana que es fa a Catalunya.

Amb el canvi estacional com a fil conductor, el dietari comença amb la primavera de 2023 i acaba amb l'hivern de 2024, i s'estructura en quatre parts, una per cada estació. Cada part inclou entre onze i quinze capítols curts, cadascun dels quals correspon a una sortida de camp diferent. En funció dels objectius, les sortides es desenvolupen de manera molt diversa (en solitari o amb altres naturalistes; d'unes poques hores o de tota una jornada...) pels diferents racons d'interès natural de la comarca, repartides al llarg dels mesos de l'any en funció de la fenologia de les espècies, però sempre sotmeses al guió que la pròpia natura s'encarrega de reescriure constantment, amb els seus girs imprevisibles i la màgia dels encontres inesperats. Cada capítol sol començar comentant l'objectiu o preparatius de la sortida; a continuació, el cos principal del text descriu la descripció d'allò que es va fer i observant; i en general, s'acaba amb algun tipus de conside-

racions finals generades a partir d'alguna observació, vivència o peripècia de la sortida, i que poden ser, segons els casos: una breu explicació complementària d'alguna espècie observada o de l'espai visitat; referències o citacions d'altres dades, estudis o autors; reflexions personals sobre el món naturalista o temes ambientals; records, anècdotes i petits elements autobiogràfics o biogràfics dels companys de sortida. El llibre es completa amb un epíleg escrit el març de 2025, després de tot un altre cycle anual, que aclareix el desenllaç de coses que havien quedat penjades en el dietari; també destaca les novetats recents que s'han produït en l'àmbit del Berguedà (i a Catalunya en general), i contrasta els resultats —pel que fa a l'estat del medi natural i l'èxit en la reproducció i la productivitat de la fauna— entre l'any del dietari, al punt àlgid de la sequera, i el nou any, finalment plujós i molt més favorable.

La proposta està concebuda per dirigir-se a un públic ampli amb un mínim interès o sensibilitat per la natura, tant per a les persones que, sense haver practicat mai una activitat naturalista, se senten encuriosides per saber en què consisteix tot això, com per als qui tot just s'inicien en aquesta activitat o per als qui ja hi tenen una bona experiència. Aquests darrers, segur que se sentiran fàcilment identificats amb les vivències i peripècies dels protagonistes, i a més, descobriran alguns aspectes poc coneguts del medi natural i de la fauna del Berguedà.

Dissortadament, encara és molt escassa la narrativa de natura de no-ficció escrita en català i feta des del territori. I en aquest llibre singular, el relat naturalista descriptiu es barreja amb l'assaig de divulgació ambiental, tot plegat amanit amb petites dosis d'ironia. En definitiva, la proposta vol encomanar al lector la passió per la natura, tot emfasitzant-ne la bellesa; engrescar-lo a sortir al camp (potser d'una manera diferent), i esperonar-lo a reflexionar sobre la complexa relació entre la nostra societat i la natura. ■

Tot observant la fauna. JOAN SANTANDREU PAJEROLES. 324 pàgines.

Vols rebre el NOTÍCIES més aviat, en color i amb enllaços als documents anunciats?

Contacta amb la Secretaria de la Institució (ichn@iec.cat) i demana la versió en format pdf!

Les xarxes socials de la ICHN

Seguiu les novetats relacionades amb les activitats de la ICHN a [Bluesky](#), [Instagram](#), [LinkedIn](#) i al canal [Youtube](#).

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori,
Habitatge i Transició Ecològica

fundada el 1899

ICHN

Institució Catalana d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN

C. del Carme, 47

08001 Barcelona

Tel. 933 248 582

Fax 932 701 180

A/e: ichn@iec.cat

A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
ISSN (ed. electrònica): 2339-5672
ISSN (Ed. impresa): 1135-8815
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Legislació

Catalunya

Resolució ARP/4748/2025, de 20 de desembre, per la qual es modifica la Resolució ARP/4435/2025, de 29 de novembre, per la qual es declara un focus de **pesta porcina africana** (PPA), la relació de zones de protecció i vigilància adjacents a aquest i les mesures de prevenció i lluita contra la malaltia. DOGC número 9568 de 21 de desembre de 2025.

Acord GOV/5/2026, de 13 de gener, pel qual es declara l'ocupació urgent dels béns i els drets afectats d'expropiació per l'execució de les actuacions d'interès públic de **recuperació de l'estany de Vilaüt**, situat al terme municipal de Pau (Alt Empordà). DOGC número 9583 de 15 de gener de 2026.

Acord GOV/37/2026, de 17 de febrer, pel qual s'aprova el PAPCAT 2030, **Pla de l'arqueologia i la paleontologia** de Catalunya. DOGC número 9608 de 19 de febrer de 2026.

Illes Balears

Ordre 3/2026, de 6 de febrer, del conseller d'Agricultura, Pesca i Medi Natural per la qual s'estableix el **Pla d'Acció per a la Conservació dels Elasmobranquis** a les Illes Balears. BOIB número 20 de 12 de febrer de 2026.

País Valencià

DECRET 196/2025, de 12 de desembre, del Consell, pel qual es modifica el Decret 219/1997, de 12 d'agost, del Govern Valencià, pel qual es declaren **zones protegides d'interès pesquer**, i es procedix a l'ampliació de les zones 1, 2 i 5. DOGV número 10264 de 18 de desembre de 2025.

DECRET LLEI 13/2025, de 19 de desembre, del Consell, de mesures urgents per a la reducció de les poblacions de senglar («*Sus scrofa*») a la Comunitat Valenciana a causa del risc d'expansió de la **pesta porcina africana**. DOGV número 10270 de 29 de desembre de 2025.

ORDE 1/2026, de 2 de febrer de 2026, de la Vicepresidència Tercera i Conselleria de Medi Ambient, Infraestructures, Territori i de la Recuperació, per la qual es declara la **microreserva de flora La Serreta** en el terme municipal de la Nucua, en la província d'Alacant. DOGV número 10301 de 12 de febrer de 2026.

DECRET 24/2026, de 20 de febrer, del Consell, pel qual es declara **paratge natural municipal** el paratge denominat Assut d'Antella-Creueta Alta, en el terme municipal d'Antella (València). DOGV número 10310 de 25 de febrer de 2026.

DECRET 31/2026, de 27 de febrer, del Consell, pel qual s'aprova el **Pla d'ordenació dels recursos naturals** de la Sierra de Escalona i la Dehesa de Campoamor. DOGV número 10314 de 3 de març de 2026.

Estat espanyol

Instrumento de adhesión al **Acuerdo sobre la conservación de las poblaciones de murciélagos** en Europa, hecho en Londres el 4 de diciembre de 1991, enmendado en Bristol el 20 de julio de 1995 y el 26 de julio de 2000. BOE núm. 303 de 18 de desembre de 2025.

Real Decreto 191/2026, de 11 de marzo, para la **conservación de praderas de fanerógamas marinas** en aguas marinas del Mediterráneo español. BOE núm. 64 de 13 de març de 2026. ■

Agenda

Delegació de la Serralada Litoral Central

Del 7 al 30 d'abril de 2026, de 19.30 a 21 h, a Ca l'Arenas (carrer d'Argentona, 64; Mataró), tindrà lloc el seminari «**Els codis de la vida: històries entorn dels gens**». Consulteu el programa a la pàgina 9 d'aquest NOTÍCIES.

L'activitat és gratuïta, però cal inscripció prèvia mitjançant el [web de la Delegació](#).

Delegació del Bages

Dissabte 25 d'abril de 2026, de 9 a 14 h, al parc fluvial del Cardener, a Manresa, **Bioblitz** per investigar en la biodiversitat de l'entorn fluvial. Els tallers es repetiran en franges horàries. Cada participant podrà apuntar-se i assistir a un màxim de 3 tallers.

Els Cursos Naturalistes de la Institució

30 i 31 de maig de 2026, a Tiana, «**Del camp a la pantalla. Fes el teu propi documental de natura!**», a càrrec d'Oriol Cervera, productor i càmera de documentals de natura. Per a més informació i inscripció, consulteu el [web](#) a la ICHN.

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES: Jordi Badia, Jordina Belmonte, Maria Josep Chesa, Delegació de Terres de Ponent, Joan Devis, Josep Germain, Anna Grabalosa, Elisenda Guitart, Albert Masó, Pere Miquel Parés, Joan Santandreu, Xavier Soler i Florenci Vallès.